

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет аграрного менеджменту
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»**

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D3 «Менеджмент»

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: Наталія КОВАЛЕНКО, доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД, к.е.н., доцент

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни „Бізнес-планування”

Дисципліна «Бізнес-планування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок щодо розробки бізнес-планів для створення та розвитку підприємницької діяльності. У межах курсу вивчаються основи стратегічного і тактичного планування, структура та зміст бізнес-плану, методики аналізу ринку, розробки маркетингової, виробничої, організаційної та фінансової стратегій. Особлива увага приділяється аналізу ризиків, оцінці ефективності інвестиційних проектів, фінансовому прогнозуванню та використанню сучасного програмного забезпечення для моделювання бізнес-процесів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>D3 «Менеджмент»</i>	
Освітня програма	<i>Адміністративний менеджмент</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	
Семестр	<i>2</i>	
Лекційні заняття	<i>10 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>20 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка фахівців, здатних самостійно розробляти обґрунтовані бізнес-плани, приймати стратегічні рішення та ефективно управляти підприємницькими проектами в умовах конкурентного ринку. Дисципліна базується на знаннях з економіки підприємства, менеджменту та

фінансів, поглиблюючи їх через практичне застосування в умовах реального бізнес-середовища.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК11. Здатність обґрунтовувати параметри напрямків розвитку підприємства, опрацьовувати економічні характеристики шляхів їх реалізації;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Планування підприємства. Характеристика підприємства.														
Тема 1. Загальна	1-2	12	1	1	-	-	20							

характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки														
Тема 2. Структура та етапи розробки бізнес-плану	3-4	16	2	4	-	-								
Разом за модулем 1		28	3	5			20							
Модуль 2. Аналіз ринку, фінансове планування														
Тема 3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	5	14	2	4	-	-	40							
Тема 4. Розробка плану маркетингу	6	16	1	1	-	-								
Тема 5. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	7-8	16	2	4	-	-								
Тема 6. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.	9-10	18	2	6	-	-								
Разом за модулем 2		62	7	15			40							
Усього годин		90	10	20			60							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	1
2	Структура та етапи розробки бізнес-плану	2
3	Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	2
4	Розробка плану маркетингу	1
5	Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	2
6	Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	1
2	Структура та етапи розробки бізнес-плану	4
3	Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту. Розробка плану маркетингу	5
4	Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	4
5	Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.	2
6	Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету MAX	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування підприємства: проведення планування та загальні економічні принципи. Характеристика підприємства. Збір даних. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства	20
2	Огляд найважливіших методів планування (планування I і II, лінійне програмування). Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ.	40

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист індивідуальних робіт.

7. Методи навчання.

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Планування підприємства. Характеристика підприємства.		
Практична робота 1. Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	ПРН 2, 4, 5, 8, 13. Здобувач освіти повинен знати основні взаємозв'язки на загальновиробничому рівні, що дозволяють ефективно вирішувати ключові питання планування діяльності сільськогосподарських, аграрно-індустріальних та	10
Практична робота 2. Структура та етапи розробки бізнес-плану		10

Самостійна робота 1	аграрно-торгівельних підприємств. Він також має володіти знаннями про структуру та етапи бізнес-планування, вміти розробляти підготовчу фазу проєкту та застосовувати принципи бізнес-планування на практиці з урахуванням специфіки аграрної сфери.	10
Модульна контрольна робота 1		70
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Аналіз ринку, фінансове планування		
Практична робота 3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту. Розробка плану маркетингу	ПРН 2, 4, 5, 8, 13. Здобувач освіти повинен знати, як досліджувати ринок, здійснювати його аналіз і прогнозувати збут, а також вміти ефективно застосовувати ці знання на практиці. Він має володіти підходами до розробки маркетингового плану, вміти формувати виробничий, організаційний та інвестиційний плани, адаптуючи їх до конкретних умов господарювання. Також здобувач повинен знати теоретичні основи фінансування: поняття і цілі фінансування, форми фінансування (власний і залучений капітал, внутрішнє і зовнішнє фінансування), різновиди кредитів, витрати на користування кредитами, ефективну відсоткову ставку, вплив пільгових кредитів, порядок їх сплати, вплив інфляції, ліквідність, а також принципи коротко- та довгострокового фінансового планування. Вміти складати фактичний фінансовий план, оптимізаційний план і плани розвитку підприємства.	5
Практична робота 4. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану		5
Практична робота 5. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.		5
Практична робота 6. Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету МАХ		5
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		70
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3032>);
- Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «МАХ».: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 42 с.
- Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «ВЕР».: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 27 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

- Македон В.В. Бізнес планування. Центр учбової літератури. 2020. 236 с.
- Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес план: технологія розробки. Центр учбової літератури. 2020. 384 с.
- Михайло Галушак, Андрій Оксентюк, Ігор Гевко. Організація виробництва у прикладах та задачах. Кондор. 2018. 214 с.
- Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua
- Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua
- The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org

7. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua
8. Tryhuba, A., Hutsol, T., Tryhuba, I., Pokotylska, N., Kovalenko, N., Tabor, S., Kwasniewski, D. Risk assessment of investments in projects of production of raw materials for bioethanol. *Processes*, 2021; 9(1):12. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr9010012> (Scopus and WoS).
9. Kovalenko, N., Kovalenko, V., Hutsol, T., Ievstafieva, Y., Polishchuk, A. Economic Efficiency and Internal Competitive Advantages of Grain Production in The Central Region of Ukraine. *Agricultural Engineering*, 2021, 51-62. DOI: <https://doi.org/10.2478/agriceng-2021-0004> (Scopus).
10. Kovalenko, N., Hutsol, T., Labenko, O., Glowacki, S., Sorokin, D. Ecological and economical substantiation of production of hydrogen. *Environment. technologies. resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, 1, 2021, 127-131. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2021vol1.6540> (Scopus).
11. Lutsiak, V.; Hutsol, T.; Kovalenko, N.; Kwaśniewski, D.; Kowalczyk, Z.; Belei, S.; Marusei, T. Enterprise Activity Modeling in Walnut Sector in Ukraine. *Sustainability* 2021, 13, 13027. DOI: <https://doi.org/10.3390/su132313027> (Scopus and WoS).
12. Tryhuba, A.; Mudryk, K.; Tryhuba, I.; Hutsol, T.; Glowacki, S.; Faichuk, O.; Kovalenko, N.; Shevtsova, A.; Ratajski, A.; Janaszek-Mankowska, M.; Tulej, W. Coordination of Configurations of Technologically Integrated “European Green Deal” Projects. *Processes* 2022, 10, 1768. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr10091768> (Scopus and WoS).
13. Datsko, O., Kovalenko, N., Hotvianska, A., Sologub, I., Bondarenko, O., Hulenko, O., Dubovyk, I., Sakhoshko, M., Davydenko, G., Radchenko, M., Pidluzhnyi, E. Regenerative farming as a tool to combat climate change. *Modern Phytomorphology* 19: 117-122, 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.200121> (10.5281/zenodo.2025-19).
14. Faichuk, O.; Pashchenko, O.; Zharikova, O.; Kovalenko, N.; Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and the EU member states. *Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference*. 2024, Volume I, 149-153. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol1.7986>.
15. Самборська О.Ю., Коваленко Н. О., Мирошниченко О.В., Чупріна М. О. Безпекове управління логістичними внутрішньовиробничими процесами на інноваційно орієнтованих підприємствах в умовах діджиталізації. *Ефективна економіка*. 2023. №11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.78>
16. Федірець О.В., Лемещенко Н.М., Коваленко Н.О. Маркетингові стратегії управління розвитком агропродовольчої сфери в умовах соціальної економіки. *Актуальні проблеми економіки*. № 3 (273), березень, 2024, с.118-127. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-273-118-127>.
17. Коваленко Н. О. Дунін М. Є. Сучасні тренди менеджменту в контексті впровадження внутрішнього маркетингу у діяльність підприємств. *Modern Economics*. 2024. № 46(2024). С. 53-60. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V46\(2024\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V46(2024)-08).